

Lahden kaupunkiseudun rakennemalli

Kuntahaastattelut 7–17.4.2003

Orimattilan kuntahaastattelu

Muistio

Muistiossa on esitetty kuntahaastattelun yhteydessä käydyn keskustelun pääkohdat. Lisäksi konsultille on toimitettu kirjallisia vastauksia, jotka on otettu huomioon muistion lopussa olevassa ”Kasvualueet ja kehityshankkeet”-kappaleessa sekä lähtötietoraportissa (identiteetti, rooli, vetovoimatekijät).

Päiväys 19.6.2003

Viite 67030062.YSK

Sivu 1 (8)
Yhteyshlö Juha Nurmi
Alueidenkäyttö ja arkkitehtuuri
Puh. (09) 682 6473, 040 837 7009
Faksi (09) 682 6600
juha.nurmi@poyry.fi

1. Miten määrittelisitte kuntanne identiteetin ja roolin

Euroopan alueella	<ul style="list-style-type: none">- Oikorata Helsinki – Pietari- Pohjolan kolmio – rahoitusta, väylien kunnossapitoa- Keskeinen liikenteellinen ja maantieteellinen sijainti- Ympäristöosaaminen
Valta-kunnallisesti	<ul style="list-style-type: none">- Tapahtumat – Rompetori, Kantrifestarit, Mallusjoen takinkääntöviikko- Etelän tuleva kasvualue – pääkaupunkiseudun puskurivyöhykkeellä (Vuosaaren satama)- Logistinen asema, hyvät yhteydet pääkaupunkiseudulle- Lahti – Loviisa -rata kehitettävä (Loviisan satama)- Mäntsälä/Artjärvi, Pukkila, Myrskylä yhteistyötä- Levanto/oikorata: yhteistyö Mäntsälän ja Kärkölän kanssa
Maa-kunnallisesti	<ul style="list-style-type: none">- Kulttuuripalvelut – Taidemuseot, Yrjönmäen taidekunta, kaupungin oma taidemuseo, kesäteatteri, kotieläinpuisto (30 000 kävijää)- ”Päijät-Hämeen portti” – Päijät-Hämeen puolella lähin pääkaupunkiseudun kasvua vastaanottava alue- Itä-Uudenmaan suunta, Lahti – Loviisa suunta, adan kehittämistavoitteet- Loviisan sataman kehittyminen (Hiilen poltto)- Hyvät yhteydet, etäisyys puoli tuntia Kehä III:lle- Asumisen monipuoliset mahdollisuudet (kylämiljööt, kaupungin keskustaajama) – keskustan lisäksi vetovoimainen luonto, hyvät harrastusmahdollisuudet ja maaseudun rauha- Lahti-keskeisyys- Pääkaupunkiseutukeskeisyys- Vuosaaren satama – maailman nykyaikaisin konttisatama- Päijät-Hämeen oma satama

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI

Lahden kaupunkiseudulla	<ul style="list-style-type: none"> - Kulttuuripalvelut – taide, kesäteatteri, kotieläinpuisto - Maaseutumainen asuminen keskustaajaman lisäksi ja harrastusmahdollisuudet - Lapsiperheet/omakotitalot – väestö on kasvanut - Pennalaan muutetaan Lahdesta - Eteläisiin osiin haja-asutusta: 1/3 Lahdesta, 1/3 pikkukunnista ja 1/3 pääkaupungista (uusi ilmiö) - Levannon liittymä: yhteistyö Mäntsälä – Kärkölä – Orimattila - Liittymien kehityspotentiaali <p>Kaupalliset palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yritykset ovat hakeutuneet hyvien yhteyksien päähän - Lahden Renkomäki kilpailija? Levanto, Luhtikylä – uusi nauha moottoritien varteen - Ympäristöllisesti ja eettisesti vahvalla pohjalla - Näkyvyyttä ja hyvää sijaintia kaipaavat yritykset moottoritien varrelle
--------------------------------	---

2. Miten arvioitte kuntanne nykyistä alue- ja yhdyskuntarakennetta ja sen kehittämistavoitteita?

Mitkä ovat kuntanne kasvualueet ja kehittävät alueet?

Kasvualueet - uudet asuin- ja työpaikka-alueet	<p>Kasvu liitetään nykyiseen taajamarakenteeseen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskusta kasvaa ja kehittyy - Kaupalliset palvelut kehittyvät – edellyttävät lisää asukkaita - Keskustan teollisuusalueet pohjaveden suojelun kannalta huonolla paikalla, silti tarvitaan lisää alueita <p>Pennalan seutu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hyvä sijainti seudullisesti (lähellä Lahtea) - Kehittyy työpaikka-alueena - Ei varauksia nykyisessä seutukaavassa, ei myöskään rajoitteita - Suuri yhtenäinen teollisuusalue - Keskustan teollisuusalueet ovat pohjavesialueella - Keskustan pohjoispuolelle teollisuusalueita - Teollisuusalueiden logistinen sijainti hyvä - Myös asumista pikkutien varteen (Vanha Pennalan tie)
---	---

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI

	<p>Mallusjärvi – kasvupaineita Orimattilan eteläosissa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luontoarvojen takia kysyttyä seutua - Koulu, kauppa – noin 1 000 asukkaan kylä - Vesi- ja viemäriverkosto rakenteilla - Hyvät edellytykset kasvulle - Rajoitteena valtakunnallisesti arvokas maisema <p>Luhtikylä – asumista</p> <p>Nauhakaupunki Lahti – Orimattila, ongelmana tien ruuhkaisuus</p>
<p>Kehitettävät alueet ja uudet hankkeet</p> <p>- olemassa olevat muutosalueet</p> <p>(asuminen, työpaikka-alueet, palvelut, matkailu, virkistys jne...)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tarvitaanko Loviisiantien varausta? - Liittymät vielä täysin hyödyntämättä – nyt seutukaavassa tyhjää aluetta, Luhtikylässä tulee myös luontoarvot kehittämisen reunaehtona - Oikoradan mahdollinen pysäkki Levannolle – keskusta, Kärkölä, Mäntsälän pohjoisosat - Miekkio liikenteellisesti huonolla paikalla suhteessa moottoritiehen - Luhtikylällä ja Herralalla yhteistyötä Hollolan kanssa - Kotieläinpuisto merkittävä kehityskohde - Kantrifestivaalit - Virkistysalueritistö – Porvoonjokilaakso (kanootti) - Mieliäissuon suoalue – hankesuunnitelma - Kolmen kylän verkosto – Mallusjärvi, Marttila, Levanto

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI**Mitä erityisiä vahvuuksia tai ongelmia kasvu- tai kehittämisalueisiin liittyy?**

Fyysiset edellytykset	<ul style="list-style-type: none"> - Tieyhteys Kärkölään - Yhteistyö mm. Levannon kehittämisen osalta - Luhtikylä/moottoritie - Mallusjoki, Kuivanto, Pennala, Luhtikylä – kehittyviä kyliä
Rajoitukset	<p>Uhkat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhdyskuntarakenne hajoaa - Palvelut keskustasta katoavat - Kasvukivut - Vesihuolto, palvelut <p>Maisema-alueet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mallusjärvi - Porvoonjokilaakso <p>Pohjavesialueet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskusta

3. Onko kunnassanne tonttivarantoja? Jos kyllä, niin missä ja kuinka paljon?

Tonttivarannon pohja näkyvissä _____

Omakotitontteja – keskusta 15, Pennala 8 _____

Teollisuustontteja – pohja näkyy, suuria tontteja, Pennalaan _____

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI

4. Minkälaista yhteistyötä tai yhteistyön tarpeita kunnallanne on nyt ja tulevaisuudessa?

Kansain- välisesti	
Valta- kunnallisesti	<ul style="list-style-type: none"> - Lahti – Loviisa rata - Levanto
Maakun- nallisesti	
Kaupunkiseudulla	<ul style="list-style-type: none"> - Luhtikylä - Lahti – vesi-, ja jäteyhteistyö - Lahden matkakeskus - Oikorata - Artjärvi, Myrskylä, Pukkila - Palvelujen tuottaminen yhteisesti - Joukkoliikenneyhteydet

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI

5. Miten määrittelisitte kuntanne kehittämissivioita?

Asuminen - Taajamat - Haja-asutus - Loma-asutus - Ranta-asuminen	<ul style="list-style-type: none"> - Ennuste vuodelle 2010 15 000 asukasta - Taajamat ja kyläkeskukset kasvavat - Ranta-asumista: Mallusjärvi, Porvoonjoki - Loma-asuminen - Myös kuivanmaan tontteja menee kaupaksi, rantapaikat täynnä - Heinämaan kylä
Elinkeinot, työpaikat	<ul style="list-style-type: none"> - Yritykset, jotka haluavat näkyä sijoittuvat liikenteellisesti hyvälle paikalle (esimerkiksi KOFF) - Ei liikennepalveluja - Yrityksellä tulee olla ympäristöllisesti ja eettisesti vahva pohja - Renkomäen palvelutarjonnan vaikutukset Orimattilan palveluihin? - Monipuolinen yritys rakenne - Virke Oy 370 työntekijää - Kysyntää on
Palvelut - julkiset - kaupalliset	Valtion palvelut <ul style="list-style-type: none"> - Kihlakunnan ja käräjäoikeuden säilyminen (uhka), verotoimisto jo menetetty Kaupalliset <ul style="list-style-type: none"> - Kaupallisen kehittämisen hanke - Taistelu Launeen markettien kanssa - Erikoiskauppa siirtyy/siirtynyt Lahteen - Kohtuullinen palvelujen tarjonta Pennala: Launeen palvelut lähellä Kasvupaineet <ul style="list-style-type: none"> - koulut - päiväkodit - opetuspuoli – vahvistetaan tiettyjä kyläkokoja

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI

Infraverkosto ja liikennejärjestelmä	<ul style="list-style-type: none"> - Kärkölä, Mäntsälä: Levannon liittymä - Sampolan tie - Mallusjärven vesi- ja viemärijohto - Luhtikylän liittymä – mistä vesi ja viemäri? - Kevyen liikenteen väylästöjen kehittäminen - Lapsiperheet (Kuivanto, Pasina-Pennala) - Julkisen liikenteen palvelutaso tulisi säilyttää
Ympäristö - Elinympäristö - Kulttuuriympäristö ja maisema - Luonto - Maisema - Vesistöt, pohjavedet - jne	<ul style="list-style-type: none"> - Mallusjärven kehityshanke – vesi- ja viemärijohtojen rakentaminen - Pienet järvet - Porvoonjoki eläväksi – vedenlaatu, virkistys - Kartanot suojellaan - Tönnönkosken markkinointi - Orimattila maaseutukaupunki, jossa ympäristöarvot korostuvat
Sosiaalinen ympäristö ml. arvostukset ja elämätavat	<ul style="list-style-type: none"> - Lapsiperheitä suuri osa, mikä lisää myös yritysten vetovoimaa - Väestön ikärakenne terve - Paineet palvelujen rakentamiseen

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI**6. Miten markkinoisitte kuntaanne****Yhdellä lauseella?**

Hevoset – kantrikaupunki, maaseutukaupunki.

Etelä-Suomen maanteiden keskipiste.

Kuntanne vetovoimatekijöillä?

- Maaseutu, liikenneyhteydet

- Omakotitalo maaseutumiljöössä

- Yhteydet Helsinkiin ja Lahteen

- Lahden palvelut

Seuraavassa on kuvattu kuntahaastattelussa ilmi käyneet kasvualueet ja kehityshankkeet tiivistetyssä muodossa.

Kasvualueet ja kehityshankkeet

Asumisen kasvualueita ovat keskusta ja Pasina-Pennalan alue. Kehitettäviä kyläalueita ovat Mallusjoki, Luhtikylä, Virenoja ja Kuivanto. Omakotitontteja on vapaana keskustassa 15 ja Pennalassa 8. Ranta-asumista on mahdollista kehittää Mallusjärven ja Porvoonjoen ranta-alueille, kuitenkin maisema-arvot huomioon ottaen. Vapaita rantapaikkoja ei Orimattilasta enää löydy. Kuivanmaan tonttien kysyntä on kuitenkin kasvanut.

Teollisuuden kasvualueita ovat keskusta (Sampola ja Oriville) ja Pennala. Kaavoitettuja teollisuustontteja ei ole juurikaan vapaana. Potentiaalisia toimitilarakentamisen kasvualueita ovat moottoritien liittymät (Levanto ja Luhtikylä-Viljaniemi). Näille alueille voisivat sijoittua yritykset, jotka edellyttävät hyviä liikenneyhteyksiä ja näkyvyyttä. Orimattila ei haittele liikennepalveluja. Orimattilaan hakeutuvilla yrityksillä tulee olla ympäristöllisesti ja eettisesti vahva pohja.

Mallusjoelle rakennetaan vesi- ja viemärijohto keskustasta. Luhtikylää tulisi kehittää yhteistyössä Hollolan kanssa. Kuivannon kylä tukeutuu osin Nastolan palveluihin. Kasvavien kylien kouluja on päätetty tukea. Keskustan kaupallisia palveluja kehitetään. Lahden Renkomäen ja Launeen palvelut keräävät kasvavan osan ostovoimasta (erityisesti Pasina-Pennalan alueelta). Kaupunkiseudun erikoiskauppa on keskittynyt Lahteen. Kotieläinpuisto on merkittävä kehityskohde. Orimattila on imagoaltaan maaseutukaupunki, jossa ympäristöarvot korostuvat. Porvoonjoki tarjoaa virkistyspotentiaalin. Mieliäissuo on merkittävä luonnonsuojelualue, jolla saattaisi olla myös matkailu-/virkistyspotentiaalia. Salustenjärvellä on tärkeä virkistysalue lähellä Levannon liittymää. Oikora-

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI

dan mahdollinen pysäkki tai asema lähellä Mäntsälän rajaa (Levanto) on potentiaalinen asumisen ja työpaikkarakentamisen kasvualue, alueen kehittäminen yhteistyössä Mäntsälän ja Kärkölen kanssa koetaan tärkeäksi. Lahti-Loviisa-radon hyödyntäminen henkilö- ja tavaraliikenteessä tulisi tutkia.

Kehittämisen fyysisiä edellytyksiä ovat hyvät yhteydet (moottoritie, oikorata) ja logistinen sijainti suhteessa pääkaupunkiseutuun. Pasina-Pennalan kasvua tukee moottoriteliittymän ja Lahden palvelujen läheisyys. Tulevaisuuden uhkakuvia ovat yhdyskuntarakenteen hajautuminen ja keskustan palvelujen kuihtuminen. Pääkaupunkiseudulta tuleva kasvupaine saattaa aiheuttaa kasvukipuja mm. kasvavien palvelutarpeiden myötä. Keskusta sijaitsee osin pohjavesialueella, mikä rajoittaa teollisuuden kasvumahdollisuuksia. Mallusjoen ja Porvoonjokilaakson kehittämisessä tulee ottaa huomioon valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Lahti-Orimattila-tie on ruuhkainen ja rakentamisen myötä liikenteen sujuvuus tulee entisestään heikkenemään. Kasvualueiden ja kylien kehittämistä hillitsee paikoin vesi- ja viemärijohtoverkoston puute.